

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Anne Nivat

**ISLAMISTI
CUM NE VĂD
EI PE NOI**

Traducere din limba franceză
de Luiza Gervescu
Prefață de Dominique Wolton

CORINT
ISTORIE

Cuprins

<i>Prefață</i> de Dominique Wolton	7
Introducere	21
În Pakistan	33
În Afganistan	73
În Irak	103
Concluzie	165

...este convinsă că singura soluție este dialogul, care începe numai prin ascultare reciprocă. O provocare într-o lume în care toate convingerile circulă și se ciocnesc imediat, schematizate excesiv, și în care cinopia este vădită mai importantă decât...

IN PAKISTAN

Încă de la sosirea pe aeroportul din Islamabad, e imposibil să te sustragi măsurilor de securitate ale administrației pakistaneze: înainte chiar de controlul pașapoartelor, trebuie să fii fotografiat cu minicamere de către Agenția Federală de Investigații, ale cărei logo și metode seamănă în mod ciudat cu cele ale autorităților americane însărcinate cu securitatea teritoriului. După 11 septembrie, pentru a se simți confortabil, administrațiile din întreaga lume, mai ales cele ale aeroporturilor, țin să copieze tot ce e mai bun în materie de securitate în Statele Unite. Așteptând la coadă, un american și un pakistanez din Londra, fără îndoială enervați de noaptea proastă petrecută în avionul supraaglomerat, dar și de decalajul orar foarte neplăcut, se ceartă pe un ton ridicat care să fie fotografiat primul. Americanul susține că el a fost primul la coadă și caută martori. Însă nimeni dintre cei care stau la rând nu se amestecă.

Deși această zi de 11 septembrie 2005 abia începe, atmosfera este încinsă și umedă. Pe drumul care duce către centrul orașului, în engleză și cu litere aurite, cuvintele „Credință. Unitate. Disciplină”, unul lângă altul, așezate pe pământ la poalele unui deal, amintesc că țara este supusă pumnului de fier al generalului Pervez Musharraf, care o conduce din 1999. Albe și luminoase în tonurile gri ale zorilor, distingem clar, de departe, minaretele înalte ale moscheii Faycal, denumită astfel în onoarea monarhului saudit care i-a finanțat construcția. Autobuze și camioane decorate vesel se înghesuie pe șosele, depășindu-i pe bicicliștii în *dishdasha* (tunici lungi tradiționale din bumbac). Depășim, de asemenea, multe autobuze japoneze, oferite, desigur, de Imperiul Soarelui-Răsare (dacă este să credem ceea ce scrie pe părțile laterale) orașului Islamabad, un adevărat Washington DC *à la pakistanaise*, cu cartierele sale ordonate precum o tablă de șah, cu bulevardele trasate la linie și cu numeroasele sale spații verzi.

La sfârșitul după-amiezei, chemarea muezinului zguduie toropeala cartierului Lal Majed (Moscheea roșie), unde oficiază Abdoul Rashid Ghazi. Cu pași hotărâți, bărbații se grăbesc spre

zidurile pestrițe, vopsite în roz și alb, ale complexului religios. Câteva femei în întregime acoperite de văluri (peste care poartă un *tchador* negru în stil iranian) îi urmează îndeaproape. Pentru a se feri de ploaia care cade deja cu picături mari și rare, un vânzător angro de pantofi își adăpostește marfa sub un copac, între două bălți; crezând că are încă timp, o trecătoare întinde piciorul pentru a încerca o sanda. Ridicând puțin pantalonul de sub tunică, ea lasă să se vadă o piele lăptoasă. Alarmer de mașină declanșate brusc urlă la unison și ritmic. Peste șase minute, mulțimea iese, târându-și papucii.

Acum este rândul meu să intru în complexul religios, pentru a-l întâlni pe Abdoul Rashid Ghazi. Director adjunct al *medressah*-ei Jamia Faridia (2 500 de băieți) și Jamia Hafssa (3 000 de fete), una dintre cele mai mari din țară, Abdoul Rashid Ghazi este arestat la domiciliu după ce, în august 2004, a fost acuzat de guvern că a favorizat, împreună cu Al-Qaida, atacurile sinucigașe contra reședinței oficiale a lui Musharraf, a Parlamentului, a ambasadei americane și a cartierului general al armatei. În vârstă de 45 de ani, bărbatul, îmbrăcat în alb, cu barbă și cu ochelari fini cu rame de aur, stă cu picioarele încrucișate

într-o cameră goală, cu fața la un calculator cu monitor cu ecran plat, conectat la internet¹. Întrebarea despre Occident îl enervează imediat pe Ghazi:

„Occidentul vostru, care reunește, de fapt, înainte de toate, interesele a două țări, Statele Unite și Marea Britanie, ne acuză în permanență de toate relele. Auzim spunându-se că aici, în Pakistan, noi vrem ca lumea să se întoarcă la epoca de piatră, că dorința noastră cea mai scumpă este ca lumii să-i meargă din ce în ce mai rău, nu mai bine. Cu Occidentul nu se poate vorbi. Nu ne înțelegem. Toate stereotipurile occidentalilor cu privire la noi, partizanii Islamului, au reapărut după 11 septembrie, și îi sfătuiesc să înceteze să mai facă tot felul de calcule și presupuneri, așa cum au făcut după atentatele de la Londra². Dacă ar exploda o bombă la Islamabad și am descoperi că unul dintre teroriști a stat într-un hotel din Oxford, am acuza imediat Marea Britanie?”, se întreabă el, sprijinindu-și cotul într-o pernă aurie și păstrându-și telefonul mobil la îndemână. „De fapt, acest Occident nu

¹ În timpul discuției noastre, se va folosi de calculator de trei ori pentru a printa articole despre el și despre arestarea lui de către autorități, în 2005.

² Aceste atentate au avut loc la metrou, pe 7 iulie 2005.

urmărește decât un singur scop: să-și extindă dominația alegând ținte foarte precise – așa au procedat cu Afganistanul, apoi cu Irakul, deși este clar acum pentru toată lumea că acest din urmă stat nu poseda vestitele «arme de distrugere în masă». Pentru a-și atinge scopurile, Occidentul ucide fără dovezi, fără motiv, mii de oameni nevinovați, care sunt, în mare majoritate, musulmani.”

Maulawi-ul începe apoi să denigreze mass-media internațională, care, în opinia lui, sunt complet părtinitoare, pentru că prezintă evenimentele complet necinstit. Aruncă o privire la ecran, unde se vedea un site în arabă, și spune:

„Războiul împotriva terorii inventate de Statele Unite produce, de fapt, o teroare și mai mare. Majoritatea elevilor mei care știu limba arabă au plecat deja în Irak pentru jihad. Cum să-i oprești? Nu putem spăla petele de sânge cu sânge – ei bine, asta fac Statele Unite.”

Cât despre reforma *medressah*-elor, readusă în discuție după atentatele de la Londra¹, pe

¹ După atentatele din 7 iulie 2005 de la Londra, atunci când s-a descoperit că trei dintre cei care puseseră bombe erau de origine pakistaneză și că unul dintre ei chiar studiasse într-o *medressah* din Lahore, autoritățile pakistaneze au obligat cele treisprezece mii

reprezentanții Bisericii îi amuză, ei râd de un așa subiect: „Noi nu ne facem decât meseria, adică producem *oulémas*, specialiști în Islam. Dar din cauza acestui faimos jihad lansat împotriva forțelor americane în urma reacției lor la evenimentele din 11 septembrie, ni se cere să scoatem din programă chiar și conceptul de jihad. Pur și simplu imposibil, pentru că jihadul este o componentă primordială a Islamului! Majoritatea occidentalilor îl interpretează greșit și confundă jihadul cu terorismul. E fals! Dacă satul tău este atacat de forțe exterioare, ești obligat să te aperi: iată ce numim noi «jihad». Este, în principiu, o metodă de apărare, dar ofensiva defensivă este de asemenea permisă. Bineînțeles că la fel ne apărăm și oaspeții, dacă sunt atacați”, subliniază el (aluzia la Ossama Bin Laden este doar voalată).

„Pentru a combate dușmanul, am primit instrucțiuni: să nu ucidem civili, nici femei, nici copii. Cei care încalcă această regulă comit un act anti-islamic pe care îl dezaprobam (ceea ce

de *medressah* din Pakistan să se reînregistreze și să trimită elevii străini în țările lor de origine. Majoritatea dintre cei o mie opt sute de elevi străini provin din Afganistan, Asia Centrală, Asia de Sud-Est și Africa. Se pare că o mie dintre ei s-au supus și au plecat.

nu înseamnă că autorii săi nu sunt musulmani). Noi, ceilalți *oulémas*, nu vom da nimănui dreptul de a ucide niște nevinovați, dar acei oameni nu cer nicio permisiune! Noi credem că au fost constrânși să acționeze astfel. Și dacă americanii continuă să ucidă nevinovați, numărul lor va crește.”

După trei sferturi de oră, când interlocutorul meu începe să aibă din ce în ce mai multă încredere în mine, pentru că a văzut că îl ascult cu atenție, face un semn discret cu capul unuia dintre ajutoarele sale care asistă la discuție, să ne aducă ceai și fructe. Peste câteva minute, așază în fața mea două farfurii de fructe proaspăt curățate și tăiate. *Maulawi*-ul nu se va atinge de ele și continuă să vorbească fără să se oprească; doar sunetul telefoanelor sale mobile ne întrerupe (are și un al doilea telefon, pe care-l scoate din buzunarul *dishdasha*-ului; acesta este legat pe un breloc cu foarte multe chei). Abdoul Rashid Ghazi îmi mărturisește pesimismul său privind viitorul relațiilor dintre Occident și Orient. După atentatul de la Londra, *medressah*-a de fete pe care o conduce a fost obiectul unui raid al poliției pakistaneze, raid foarte violent, de vreme ce au fost rănite mai

multe tinere, dar și o femeie gravidă din administrația școlii. (După acel raid, se pare că poliția chiar s-a „scuzat” pentru comportamentul său brutal¹.)

În opinia lui Ghazi, ura față de Occident are diverse stadii: „Deocamdată, nu s-a ajuns până într-acolo încât occidentalii să nu mai poată merge în siguranță pe străzile noastre, dar s-ar putea ajunge și acolo”, ne previne el, „căci în ciuda a ceea ce repetăm noi în predici, și anume că guvernele sunt responsabile, populația noastră crede că un cetățean britanic sau american își va susține întotdeauna propriul guvern. Asta ar putea conduce la plasarea de bombe sau la acte de kamikaze în apropierea ambasadelor țărilor în chestiune... Adesea, după rugăciune, unii tineri care ar vrea ca jihadul să se extindă mă întrebă de ce americanii l-au reales pe Bush. Nu știu ce să le răspund. Mă întrebă dacă trebuie să se alăture jihadului din Irak. Cei care vorbesc araba au plecat deja de mult; cât despre ceilalți, eu nu le impun să rămână aici. Așa că cei care vor să plece pleacă.”

¹ Cf. „Pakistan’s Islamic Girl Schools”, de Jannat Jalil, BBC News, Islamabad, 9 septembrie 2005. După acel raid, trei polițiști au fost chiar suspendați.

Oare „islamiștilor” le este frică de Occident? „Absolut deloc, răspunde preotul zâmbind; nici pe departe! Chiar înțelegem perfect strategiile politice occidentale. Bush știe clar că *medressah*-ele noastre nu produc teroriști, și același lucru îl știe și Musharraf, dar au fost etichetate astfel din comoditate. Toți atacatorii kamikaze din 11 septembrie au studiat în colegii și în licee. Nici Bin Laden însuși nu este preot, ci inginer de formație! De fapt, Occidentului îi este frică de conceptul însuși de jihad, fără să mărturisească asta în mod deschis. Cu riscul de a pierde și de a se pierde, Statele Unite ar trebui să-și schimbe politica, pentru că sistemul nostru de apărare chiar în sânul Islamului este atât de bogat, încât este invincibil. Priviți ce s-a întâmplat după invadarea Afganistanului de către sovietici. Imperiul sovietic s-a dizolvat, și exact acesta este riscul la care se supune imperiul american! Astăzi, își pierd soldați în Irak zilnic; au pierdut războiul, deși nu vor să recunoască.”

Care a fost reacția lui Abdoul Rashid Ghazi după atentatele infame din 11 septembrie? L-au surprins? „Deloc, poate doar prin ampoare”, răspunde el. „Mai ales, nu mă așteptam ca Statele Unite să fie atât de zdruncinate. La început

am condamnat ferm acest act, dar mi-am schimbat puțin discursul când guvernul american i-a atacat pe musulmani, acuzându-i de toate relele. Este întotdeauna trist să asistăm la moartea celor nevinovați, dar, trebuie să recunosc, mi-am spus în acel moment că, într-un fel, americanii o meritau. Și nu sunt singurul care crede asta pe pă-mântul Islamului! America este, în mod foarte clar, dușmanul Islamului, cel puțin după aceste atentate.”

Oare intervenția din Irak nu are și un alt scop decât acela de a instaura democrația? Abdoul Rashid Ghazi începe să râdă: „Povestea asta cu democrația e praf în ochi! Să luăm Pakistanul, este aliatul oficial al Statelor Unite în acest război; înseamnă că ar trebui să trăim în democrație aici, dar trăim în dictatură! Președintele nostru a ajuns la putere printr-o lovitură de stat militară, nu ascultă de nimeni și ia toate hotărârile de unul singur¹. Sunt sub incidența a cincisprezece capete de acuzare și, dacă ies de aici, o să fiu arestat imediat. Puterea judecătorească pakistaneză ascultă de comenzi, evident!”

¹ Până în prezent, au avut loc opt tentative de asasinat împotriva lui Musharraf, de la venirea lui la putere, în 1999.

subliniază el. Desigur, i-ar plăcea ca Pakistanul să devină o democrație autentică, dar nu „după model occidental”. Oare Statele Unite sunt democratice? Susțin un dictator din Pakistan! De fapt, nu vor să instaureze nicăieri această democrație, nici în Afganistan, nici în Irak, unde vedem bine că strategia cea mai simplă constă în a pune în fruntea țării o marionetă pro-americană.”

„Bineînțeles că îl detest pe Musharraf”, îmi mărturisește Hafizullah, în vârstă de 32 de ani, un afgan care a crescut într-o tabără de refugiați la Peshawar și care îmi este șofer la Islamabad. Pe bancheta din spate a mașinii, ultimul exemplar al revistei pro-talibane *Srak (Flacăra din zori)*, având pe copertă imaginea unui bombardament american în regiunea afgană Kunar, unde se înregistrează cea mai puternică rezistență anti-americană începând din septembrie 2001. „Musharraf este la fel de necinstit față de poporul său ca și față de poporul american; poziția lui e insuportabilă, și de aceea va fi asasinat în curând”, susține el cu siguranță.

Aerul este umed și aproape arzător pe străzile din acest oraș nou, plăcut, pentru că este verde